

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

4. De sponsa duorum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

dispensationem, ipsorumque proles sint illegitimæ
*Trid. sess. 24. cap. 5. de reform. & c. fin. h. t. §. si-
 quis.* 3. Quod Parochus, contrahentes, testes
 & alii cooperatores arbitrariè insuper à iudice Ec-
 clesiastico sint puniendi.

TITULUS IV.

De Sponsa Duorum.

Q. 1. De quo tractetur in præsentì titulo? *Resp.*
 De impedimento *ligaminis*, quod est vin-
 culum, quo conjux conjugì sic alligatur, ut duran-
 te matrimonio & vivente conjuge aliud matrimo-
 nium contrahi nequeat. Dum vir unus simul
 & semel habet duas vel plures uxores, dicitur *po-
 lygamia*; dum una fœmina simul & semel habet
 duos vel plures viros, *polyviria* nominatur.

Q. 2. Quid requiratur ad inducendum impedi-
 mentum *ligaminis*? *Resp.* 1. Ut præcesserit matri-
 monium ratum saltem *c. fin. h. t.* ex sponsalibus
 enim de futuro confurgit tantùm impedimentum
 impediens. 2. Ut prius matrimonium vero con-
 sensu & non ficto contractum fuerit; fictè enim
 initum in foro conscientiæ non inducit impedi-
 mentum *ligaminis*, cum stetur in hoc foro rei ve-
 ritate. 3. Ut matrimonium etiamnum perseve-
 ret, si enim *consummatum* morte alterutrius, *ra-
 tum* vel Professione, vel dispensatione solutum
 sit, per se loquendo non obstat valori alterius
 matrimonii.

Liber IV.

C

Q. 3.

Q. 3. Quis sit effectus impedimenti ligandi
Resp. Effectus primarius est, ut impediat ma-
 trimonium contrahendum & si nihilominus con-
 trahatur, dirimat, sic ut qui cum duabus de pre-
 contractis, ei adhærere debeat, quacumque
 contraxit, etiamsi matrimonium cum prima
 tantum sit *c. 2. 3. 4. & fin. h. t.* Effectus
 secundarius est pœna attentantium secundar-
 ias durante priori matrimonio; de qua
 pœna infamiæ. *L. 2. C. de incest. nupt.* Si ma-
 trimonium secundum fuerit consummatum,
 Germania pœna gladii. *Ordin. crim. Caroli*
art. 121. Olim de *jure Canonico* imponebatur
 pœnitentia publica per 7. annos cum jejuniis
 40. dies in pane & aqua, quod *carenam* vocant
c. 2. h. t. hodie est tali pro arbitrio prudentis
 fessarii pœnitentia imponenda. Deinde secundum
 etiam post mortem sui legitimi conjugis
 non potest, si sciverit, illam esse uxorem
 eamque cognoverit vivente adhuc prioris
 quod est *impedimentum criminis* adhuc hodie
 perseverans, ut dicitur *tit. 7.*

Q. 4. Polygamia quo jure sit prohibita?
Jure positivo humano vetitam esse, patet *cap. 2.*
4. fin. h. t. L. 1. ff. de his qui notant. infam. L.
C. de incestuos. nupt. de *Jure divino* habetur
Matth. 19. Ephes. 5. idque testatur *Trident.*
sess. 24. de Sacram. matrim. can. 2. *Jure naturali*
 prohibitam esse, suadet natura ma-
 trimonii, cujus fini secundario saltem repugnans
 suadet natura justitiæ commutativæ &c.

polyviria multò magis procedunt, quæ dicta sunt de polygamia; pluralitas enim virorum respectu unius fœminæ non fini tantùm secundario matrimonii, sed etiam primario, generationi scil. & educationi prolis repugnat; neque DEUS unquam legitur dispensasse in polyviria.

Q. 5. An DEUS dispensaverit in polygamia, & potuerit dispensare, & quando dispensatio cessaverit? Resp. 1. Dispensavit DEUS cum populo Israelitico, ut supponitur Deuteronom. 31. & colligitur ab exemplo sanctissimorum Patriarcharum, qui sanè plures non duxissent uxores, si contra legem divinam fuisset. Exemplum horum gentiles tum temporis sunt secuti, extensâ ad se dispensatione divinâ, idque licitè secundùm D. Aug. relat. in can. 7. caus. 32. q. 4.

Resp. 2. Potuit dispensare DEUS, quia, dum penes ipsum est dominium corporum nostrorum, potuit usum illorum hoc vel illo modo concedere, sine præsertim honesto ad id movente, adeoque polygamia non est vetita jure naturali absoluto, uti blasphemia, perjurium, mendacium, quæ ex proprio objecto suo intrinsecè mala sunt, sed tantùm conditionato, uti furtum, occisio innocentis, bonorum alienorum direptio. Sanch. Laym. Castropal. volunt, DEUM in ipsa etiam polyviria dispensare posse.

Resp. 3. Cessavit dispensatio lege Evangelicâ, ut constat ex illo Matth. 5. & 19. ubi Christus matrimonium reduxit ad primævam sui institutionem. Hinc infideles ad fidem conversi primam

tantum uxorem retinere possunt, aliis dicitur
Nullam item consuetudine licita fieri potest
gamia, quia consuetudo juri divino & naturali
rogare non potest.

TITULUS V,

De Conditionibus appositis in despon-
tione, aliisque contractibus.

Q. 1. *Quid sit conditio, modus, causa, ob-*
stratio? *Resp.* 1. *Conditio est qualitas*
vel contractui adjecta in dubium eveniturum,
suspendens obligationem illius in adven-
vens. Explicatur communiter per particulas
Conditio de praeterito vel praesenti non est
talis, nec facit contractum conditionatum.
Conditiones aliae sunt *generales*, quae omni
actui insunt, ut: *si vixerimus*: aliae *speciales*
vel *intrinseca* contractui, v.g. *Si mihi munda-*
guine juncta, duco te: aliae *extrinseca*: *du-*
ces dives. Aliae *possibiles*, aliae *impossibiles*, *na-*
turaliter, vel *civiliter*: aliae *suspensiva*, aliae
lutoria: aliae sunt *honestae*, aliae *indifferen-*
turpes, & inter has aliae contra substantiam
matrimonii, si vel bono *fidei*, vel bono pro
bono *Sacramenti* repugnent.

Resp. 2. *Modus est onus, gravamen, ob-*
deramen actui adjectum; solet esse per
contraho tecum, ut mecum mercimonia
Modus actum non suspendit.